

קורס תכנון פיננסי מושגי יסוד בשוק ההון

מרצה: שי שעיה

1. הבנקים סוגרים סניפים - לקוחות מחפשים איש מקצוע בתחום הפיננסים והפנסיוני

2. תחום הביטוח מתכווץ

3. מוצרי השקעות חוץ בנקאים ואלטרנטיביים

4. כסף גדול מחפש השקעות

למה פיננסים?

נכסי ציבור

תיק נכסי הציבור - 3.6 טריליון ₪

שוק האשראי

סך האשראי במשק - 2 טריליון ₪

שירותים פיננסיים

מוצרים ושירותים פיננסיים לטווח קצר וארוך

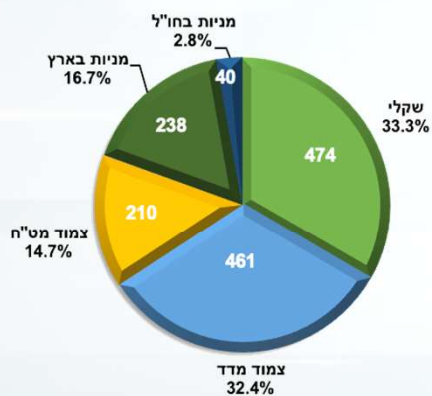
מפת התעשייה הפיננסית בישראל

היקף תיק נכסי הציבור זינק בתוך 15 שנה פי 2.6

היקף החשיפה למניות הגלובליות זינק פי 8

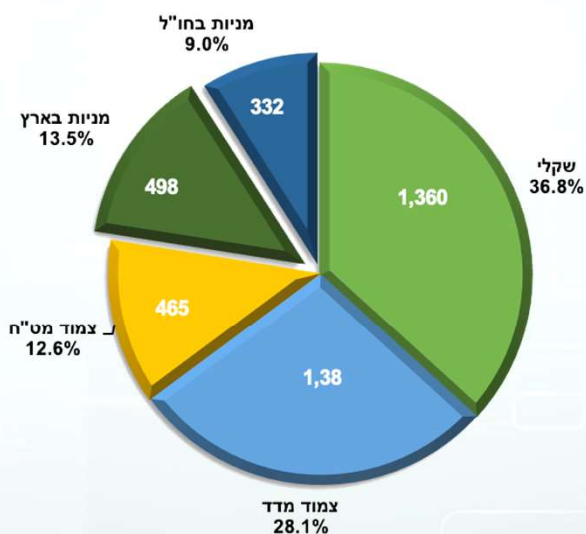
תיק נכסי הציבור בשנת 2004:

1.42 טריליון שקל

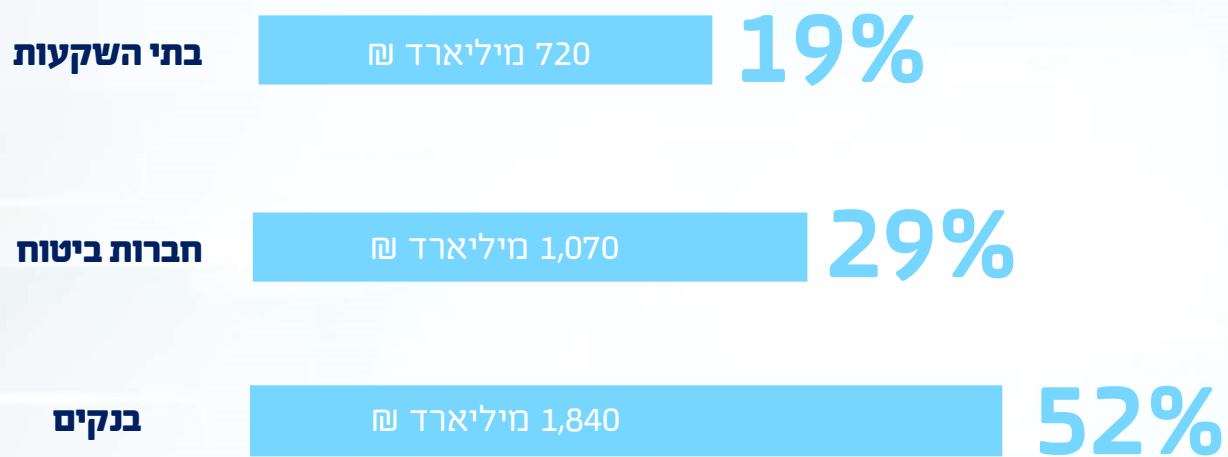

תיק נכסי הציבור בשנת 2019:

3.69 טריליון שקל

היקף תיק נכסי
הציבור גדל
והחשיפה למניות
הגלובליות התרחב

נכסי הציבור לפי גופים מנהלים

תיק נכסי הציבור – 3.6 טריליון ₪

שוק ההון - מערכת פיננסית המורכבת מבנקים, ברוקרים ומוסדות פיננסיים. תפקידו לאפשר לחברות ולממשלה לגייס הון מהציבור באמצעות אג"ח ומניות.

בורסה - הבורסה לניירות ערך היא זירת מסחר ממוחשבת ומשוכללת, בה נסחרים סוגים שונים של ניירות ערך - מניות של חברות, איגרות חוב, קרנות סל ועוד. בבורסה, ניירות הערך "מחליפים ידיים" בין קונים ומוכרים המסכימים ביניהם על המחיר והכמות בכל עסקה.

מטרת הבורסה

- לאפשר לחברות לגייס כספים, הדרושים לפיתוח ולצמיחה
- לאפשר לציבור להשקיע במניות (ובני"ע אחרים) ולסחור בהן
- לאפשר לממשלה להפריט את החברות הממשלתיות
- למשוך משקיעים מחוץ לארץ
- להגביר השקיפות של המגזר העסקי

איך משקיעים בבורסה?

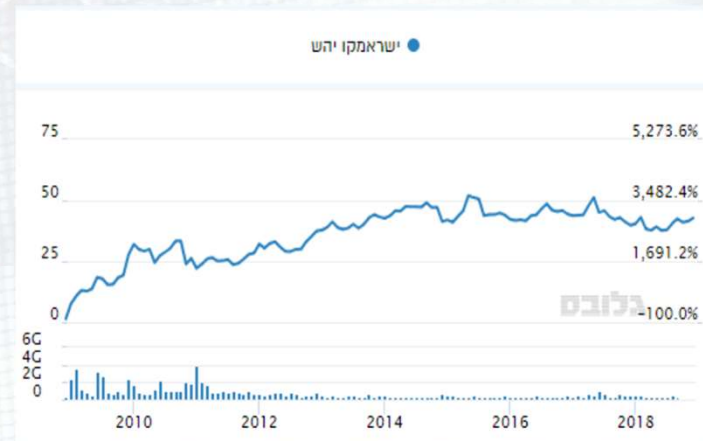
"חברי הבורסה" הם בנקים ובתי השקעות המכונים "ברוקרים".
 המסחר מתבצע בין חברי הבורסה השונים, המעבירים פקודות קנייה ומכירה למחשב הבורסה עבור לקוחותיהם.
 על מנת לסחור בניירות ערך יש לפתוח חשבון ני"ע אצל אחד מחברי הבורסה

מניה

מניה מבטאת בעלות על חלק מחברה. כשקונים מניות, מקבלים בעצם פיסה מ"עוגת" החברה שהנפיקה אותן, וכן מעמד של שותפים בחברה. מי שמחזיק ברוב מניות החברה, מכונה גם בעל השליטה בחברה.

הכסף שקיבלה החברה ממכירת המניות מיועד למימון הפעילות שלה: למשל, פיתוח מוצר חדש, רכישת ציוד נוסף- הקמת מפעל או גיוס עובדים. מחירי המניות מושפעים מגורמים נוספים כגון המצב הביטחוני והכלכלי במשק, תחרות בשוק בו היא פועלת, תוצאות החברה ביחס לציפיות המשקיעים ומידת הסחירות של המניה.

מדוע חברות מנפיקות מניות בבורסה?

חברות מגייסות כספים באמצעות הבורסה, על מנת לממן את הפעילות שלה. לדוגמא: פיתוח מוצר חדש, הקמת מפעלים, רכישת ציוד, גיוס עובדים ועוד.

הנפקת מניות באמצעות הבורסה מאפשרת לחברות לגייס כספים בהיקף גדול, לעתים אף יותר ממקורות אחרים כגון משקיעים פרטיים או הלוואה מהבנק.

בנוסף ההנפקה מאפשרת:

- לתרום לשיפור ניכר בתדמית החברה ובמעמדה. בין היתר, בזכות מידע זמין, באופן שקוף ומיידי על פעילות החברה.
- להעניק לעובדי החברה מניות או אופציות, כתגמול נוסף על עבודתם.
- לפשט את תהליך גיוס הכספים בעתיד על ידי הנפקות חוזרות

שקיפות

חברה המעוניינת להנפיק מניות לציבור נדרשת לעמוד בדרישות רבות, על מנת שהמשקיעים יוכלו לקבל החלטה שקולה - האם כדאי להשקיע את כספם בחברה בתמורה למניותיה.

החברה נדרשת להפוך עצמה ל"שקופה" באמצעות חוברת המכונה "תשקיף". בה ניתן למצוא את כל המידע אודות החברה, הדוחות הכספיים שלה ועוד.

חובות הדיווח והגילוי אינן מסתיימות עם פרסום התשקיף. לאחר שהמניות נסחרות בבורסה, החוק קובע כי חברה ציבורית חייבת לפרסם, בין היתר:

• **דו"חות כספיים** - המציגים בפירוט את מצבן הפיננסי של החברות, את האתגרים העומדים בפניהן ואת תכניותיהן לעתיד.

• **דיווחים מיידיים** על אירועים מהותיים בחברה אשר עשויים להשפיע על המסחר במניה (לדוגמא: מינוי מנכ"ל חדש, שיתוף פעולה עם חברה מחו"ל, זכייה במכרז חשוב וכדומה).

איגרות חוב (אג"ח)

איגרת חוב היא סוג של הלוואה או שטר חוב. החברה המנפיקה לווה מקוני שטר החוב כסף (קרן ההלוואה), ומתחייבת להחזירו בתוספת ריבית והצמדה. החזרי הקרן והריבית מתבצעים במועדים ובתנאים הנקבעים מראש בתשקיף. זאת, בדומה להלוואה שנוטלים מבנק.

בבורסה בתל-אביב נסחרות:

- איגרות חוב ממשלתיות (שהונפקו על ידי מדינת ישראל)
- איגרות חוב קונצרניות (שהונפקו ע"י חברות)

- מדד לרמת הסיכון של איגרת החב ויכולת החזר ההלוואה.
- ככל שדירוג איגרת החוב גבוה יותר, כך היא נחשבת להשקעה סולידיה יותר, ולכן הריבית המשולמת למחזיק בה היא נמוכה יותר.
- ככל שדירוג איגרת החוב נמוך יותר, כך היא נחשבת להשקעה בעלת סיכון גבוה יותר ובהתאם הריבית תהיה גבוהה יותר.
- משך חיי האיגרת משפיע על גובה הריבית המשולמת למשקיע. ככל שטווח האג"ח ארוך יותר - ריבית גבוהה יותר.

איגרות חוב (אג"ח)

דרוג השקעה

סיכון

בהשקעות

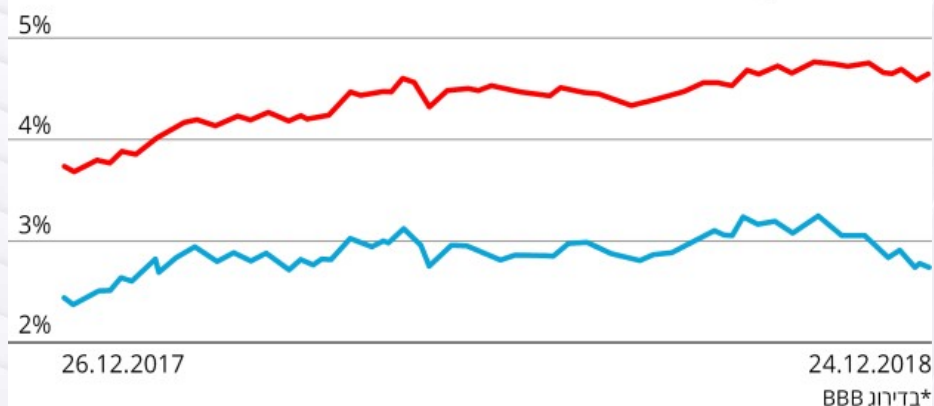
הגורמים המשפיעים
על הסיכון בהשקעות /
מחירי ני"ע

- יציבות ואיתנות פיננסית
- יציבות פוליטית
- תחזיות והערכות שווי
- טווח השקעה
- פיזור השקעות

המרווחים מתרחבים

התשוואה על אג"ח לעשר שנים של ארה"ב, לעומת המקבילה הקונצרנית*

— תשואת אג"ח קונצרנית* — תשואת אג"ח ממשלתית

ככל שהשקעה לטווח
ארוך יותר ובסיכון גבוה
יותר - נדרוש פיצוי
(תשואה) על הסיכון.

ביצועי החברה:

- התפתחויות עסקיות בחברה
- הזדמנויות/סיכוני שוק

גורמים כלליים:

- גורמים כלכליים - גאות (או האטה) כלכלית בארץ או בעולם
- שער הריבית - אלטרנטיבה להשקעה (פיקדונות בבנקים או אג"ח) או עליית "מחיר" הלוואות לחברות
- השפעות גלובליות - התפתחויות בשוקי מניות בחו"ל
- טעמי המשקיעים והשפעות פסיכולוגיות
- סביבה מדינית / ביטחונית

הגורמים המשפיעים על תמחור ני"ע

מה מזיז את האינפלציה? התרומה של הרכיבים העיקריים במדד לאינפלציה השנתית*

דיור (25%) מזון (13.7%) אנרגיה (5.9%) תקשורת (2.5%) ירקות ופירות (2.9%)
 שאר הסעיפים (50%) המדד הכללי

*המספרים בסוגריים הם המשקל של כל סעיף במדד המחירים לצרכן, נכון ל-2017-2018. "שאר הסעיפים" כוללים את הבריאות, החינוך, התרבות והבידור; הריהוט והבידור לבית; ההלבשה וההנעלה; השוטות; וכן את רכיבי התחבורה ואחזקת הדירה בניסוי תדריכים הקשורים למחירי האנרגיה

מקור: בנק ישראל

תאריך	מדד	שינוי חודשי ב-%
פברואר 2018	99.01	
מרץ 2018	99.31	0.3%
אפריל 2018	99.70	0.4%
מאי 2018	100.20	0.5%
יוני 2018	100.30	0.1%
יולי 2018	100.30	0.0%
אוגוסט 2018	100.40	0.1%
ספטמבר 2018	100.50	0.1%
אוקטובר 2018	100.79	0.3%
נובמבר 2018	100.50	-0.3%
דצמבר 2018	100.20	-0.3%
ינואר 2019	100.10	-0.1%
פברואר 2019	100.20	0.1%
שינוי מצטבר ב-12 החודשים האחרונים		1.2%
שינוי מצטבר מתחילת 2019		0.0%

שינויי מדד המחירים לצרכן בשנה האחרונה

מוצרים חשובים בשוק ההון

אינפלציה, מדד המחירים לצרכן

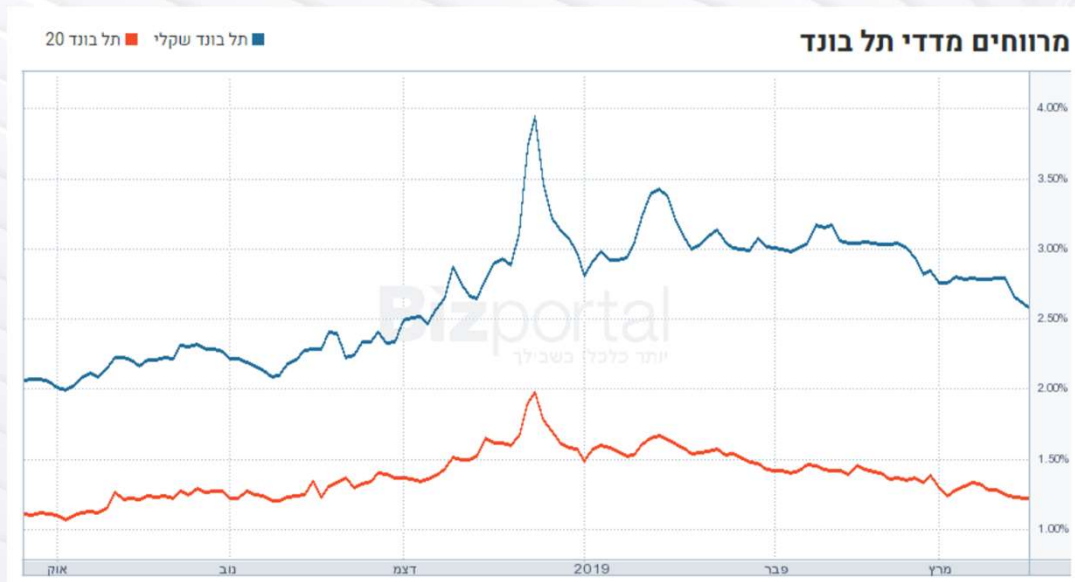

ריבית שקלית

ריבית נומינאלית שקלית שאינה צמודה למדד כלשהו

ריבית צמודות מדד

ריבית ריאלית המשקפת את הריבית בתוספת מדד המחירים לצרכן (אינפלציה)

מוצרים חשובים בשוק ההון

ריבית שקלית/צמודה

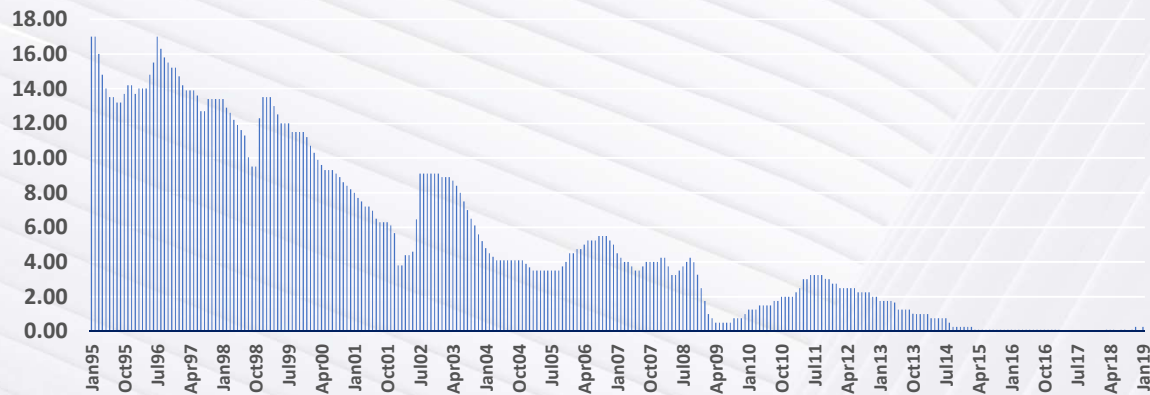
ריבית בנק ישראל

כלי ביד בנק ישראל לשליטה מוניטרית באינפלציה, ולמטרות נוספות כגון עידוד הצמיחה במשק. היום הריבית עומדת על 0.25% (04/19)

ריבית פריים

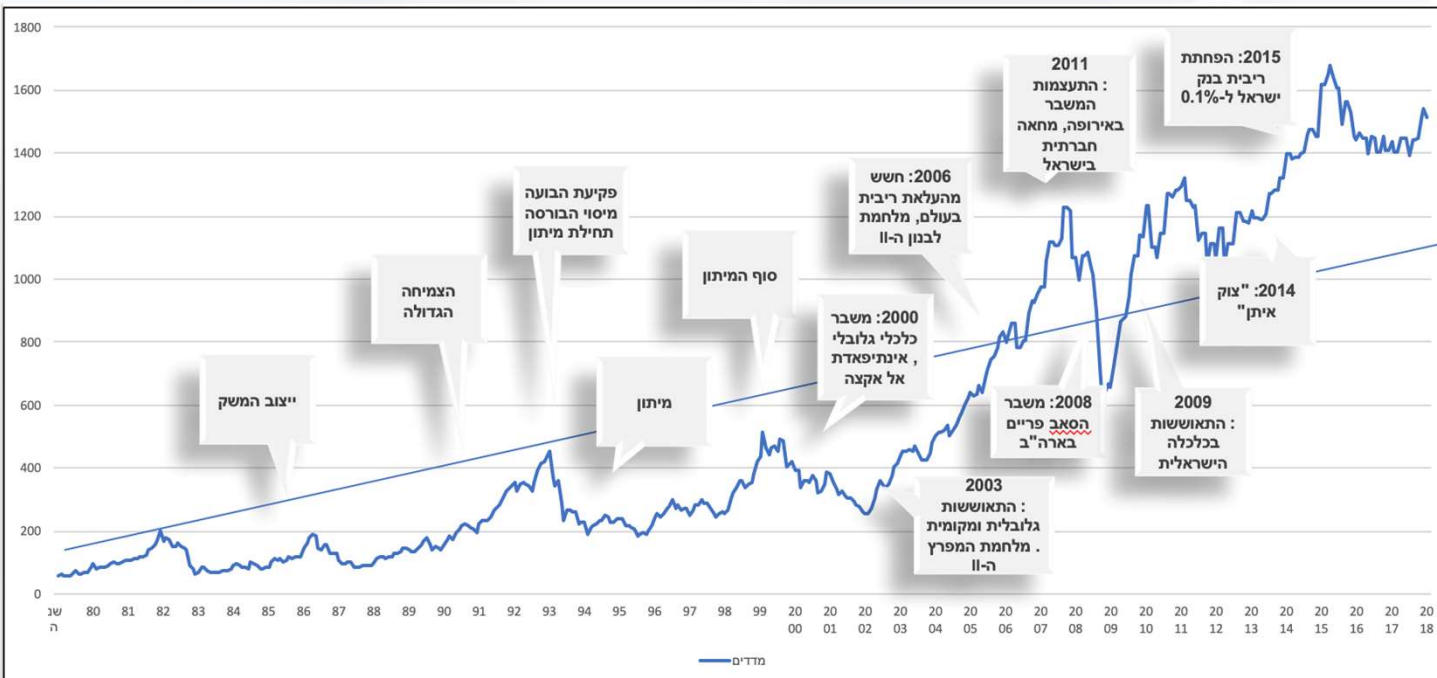
ריבית המשמשת לתמחור עסקאות פיננסיות. בישראל, ריבית בנק ישראל בתוספת 1.5%

ריבית בנק ישראל

מוצרים חשובים בשוק ההון

ריבית/ריבית פריים

המחזוריות בבורסה

מדד מניות ת"א הכללי

שעה	תאריך	תמורה	שינוי שבועי %	ת' שנה קודמת	ת' שנתית	ת' חודשית	שינוי מסחר	שינוי %	שער	שם נייר
17:07	20/11/08	90,476	12.69	0.94	-76.94	-26.79	3.90	-15.51	128.85	מדד ת"א נדל"ן 15
17:07	20/11/08	1,034,270	-1.64	25.27	-49.30	-9.34	0.10	-11.13	520.28	מדד ת"א 100
17:07	20/11/08	933,936	-2.98	31.39	-45.24	-8.14	-0.32	-11.10	592.43	מדד ת"א 25
17:07	20/11/08	77,215	4.93	-1.31	-62.07	-7.08	2.67	-10.50	121.13	מדד תל-סק 15
17:07	20/11/08	100,334	5.80	7.70	-63.40	-14.19	2.43	-10.41	326.28	מדד ת"א 75
17:07	20/11/08	81,988	-0.08	-3.51	-59.80	-8.52	1.87	-9.39	132.03	מדד תל סק
17:07	20/11/08	222,843	3.29	20.52	-52.56	-7.34	1.08	-8.88	476.58	מדד תל-דיב 20
17:07	20/11/08	157,498	-5.37	7.28	-53.83	-5.12	0.44	-8.13	595.80	מדד ת"א בנקים
17:07	20/11/08	448,508	0.32	-15.14	-45.37	-3.15	1.10	-7.49	535.02	מדד מעלה
17:07	20/11/08	165,554	-3.20	2.08	-56.58	-4.90	0.18	-7.27	489.76	מדד ת"א פיננסים 15
17:07	20/11/08	15,794	-8.57		-64.05	-13.49	-0.97	-4.27	316.97	מדד יתר 120
17:07	20/11/08	8,621	-13.03	-4.88	-70.02	-20.51	-1.05	-3.95	167.37	מדד יתר 50
	19/11/08	252	-8.88	-5.19	-66.36	-15.09	-3.52	-3.52	19.1900	כתבי אופציות
	19/11/08	23,986	-6.30	4.61	-53.99	-13.10	-1.02	-1.02	447.29	מדד יתר מניות
	19/11/08	35,355	-6.25	4.39	-53.01	-12.94	-0.99	-0.99	431.62	יתר מניות והמירים
	19/11/08	171,710	-0.93	20.59	-35.56	-6.38	-0.49	-0.49	499.14	מסחר ושרותים
	19/11/08	517,816	0.34	33.90	-29.47	-1.65	-0.11	-0.11	847.52	חברות תעשיה
	19/11/08	409,070	0.96	51.48	-21.02	0.59	-0.11	-0.11	2,193.83	כימיה גומי ופלסטיק
	19/11/08	193,467	-6.34	6.78	-54.61	-6.44	0.00	-0.01	617.40	בנקים
	19/11/08	1,320,950	-0.67	22.92	-44.21	-6.34	0.06	0.06	559.35	כל המניות וההמירים
	19/11/08	1,049,297	-0.61	23.26	-44.26	-6.28	0.07	0.07	574.16	מדד מניות כללי
	19/11/08	77,200	-2.48	-3.59	-50.86	-4.71	0.30	0.30	241.09	חשמל ואלקטרוניקה
	19/11/08	104,741	-3.22	31.45	-71.11	-24.09	0.95	0.95	304.77	חברות השקעה ואחזקות
	19/11/08	58,864	-1.22	2.94	-65.58	-20.59	1.06	1.06	226.61	נדל"ן ובינוי
	19/11/08	9,821	5.77	-1.67	-58.92	4.27	1.80	1.80	643.18	מדד חברות ביטוח
	19/11/08	4,250	7.41	4.71	-37.08	-6.97	1.98	1.98	146.50	חיפוש נפט וגז

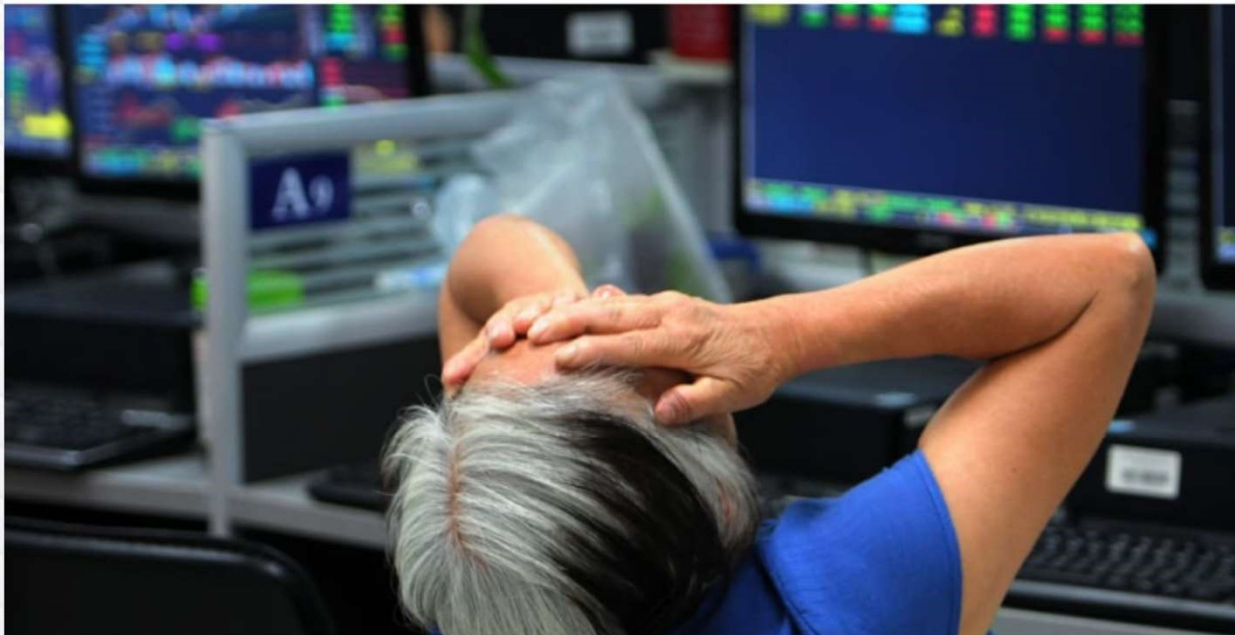
25/12/18

מה יקרה בשווקים? "כנראה עוד לא ראינו את התחתית - המשחק יתחיל בינואר"

יהודה אינדיג, מנהל השקעות ראשי באקסלנס, מספר כי התקשה לעצום עין בלילה שלאחר הירידות ■ דודי רזניק, מנהל מחקר מקרו בלאומי שוקי הון, אומר כי "כנראה עוד לא ראינו את התחתית" ■ שניהם ממליצים למשקיעים להיאזר בסבלנות ולא להיכנס לפאניקה

שמור 20 29

שלי אפלברג | התראות במייל
14:08 | עודכן ב: 12:12 25.12.2018

TheMarker

האם ניתן לתזמן את השוק?

האם ניתן לתזמן את השוק?

- אלו היכולים לתזמן עשויים להפיק מכך רווחים נאים, אך האם יש בכלל כאלה?
- האם מנהלי השקעות ומשקיעים צריכים לנסות לצאת מהשוק בנקודות מסויימות?

מחקר אמפירי שנעשה בשנת 2009 על מדד ת"א 100:

- במהלך שנת 2009 עלה המדד בשיעור של כ 92%.
- סך הימים בהם עלה המדד ביותר מ 3%, הסתכמו ב 12 ימי מסחר, 4.8% מסך ימי המסחר.
- במהלך 12 ימי העליות אלה, עלה המדד בשיעור מצטבר של כ 54%.

"It's not timing the market, It's time in the market"

- ימי העליות הראשונים שלאחר ירידות הם החשובים ביותר. מבדיקה שנעשתה על מדד הדאו ג'ונס ב-2009 עולה כי במחצית הראשונה שלאחר סיום המשבר זינק מדד המניות ביותר מ-23%.
- משקיע שיצא מהשוק באמצע המשבר, חסך מעצמו לרוב הפסד נמוך מהפסד התשואה שפספס מכך שהיה מחוץ לשוק עד שהשתכנע לחלוטין כי המגמה חזרה לכיוון עלייה.
- הפרדוקס הוא שדווקא ניסיונות התזמון, שנראות על פניו כהגנה לגיטימית על תיק ההשקעות, עלולות למנוע מאתנו את העליות החדות שהגיעו מיד לאחר המפנה, מה שהיה מגדיל משמעותית את ההפסד הכולל שלנו.

"שוק המניות יעיל מאוד בהעברת נכסים מן המשקיע חסר הסבלנות למשקיע הסבלני."

וורן באפט

מודל צ'יליאני

התאמת אופק חיסכון פנסיוני לתוחלת הגיל.

עבור חוסכים צעירים, שלהם אופק ההשקעה לטווח ארוך, עשרות שנים, יירכש תיק השקעות נועז יותר שבו מרכיבי מניות ואג"ח קונצרני בסיכון גדול יותר (ויחד עם סיכון זה גדל פוטנציאל התשואה).

תיק זה יעבור שינוי של הקטנת הסיכונים ככל שמתקרב החוסך לגיל הפרישה עד כדי הפחתה מוחלטת של "נכסים מסוכנים" בסמוך לפרישה.

מסלול לבני 60 ומעלה - סיכון נמוך

- עד 25% מניות
- מרכיב גבוה של אג"ח ממשלתי
- אג"ח קונצרנים בדרוג גבוה

מסלול לבני 50-60 - סיכון בינוני

- 40%-50% מניות
- מרכיב נמוך של אג"ח ממשלתי
- אג"ח קונצרנים בדרוגים שונים

מסלול לבני 50 ומטה - סיכון גבוה

- מעל 50% מניות
- חשיפה נמוכה לאג"ח ממשלתי
- שילוב אג"ח קונצרנים בסיכון גבוה

מוצרים חשובים בשוק ההון

סיכון/מודל צ'יליאני

נתונים לחישוב:

- גבר בן 30
- גיל פרישה 67
- הפרשות 20.83% (8.33%, 6.5%, 6%)
- שכר 9,000, עלית שכר "0"

השפעת

תשואה על

הקצבה

בגיל פרישה

גובה הקצבה

יתרה צבורה
באלפי ש"

